

Sag C-194/06

Staatssecretaris van Financiën mod Orange European Smallcap Fund NV

(anmodning om præjudiciel afgørelse
indgivet af Hoge Raad der Nederlanden)

»Artikel 56 EF til 58 EF — frie kapitalbevægelser — beskatning af udbytte — godtgørelse, der indrømmes en udloddende investeringsforening for kildeskat indeholdt af en anden stat af udbytte, som denne forening modtager — begrænsning af denne godtgørelse til det beløb, som en aktionær, der er hjemmehørende i den medlemsstat, hvor denne forening har sit hjemsted, og som har foretaget en direkte investering uden om en sådan forening, ville kunne fradrage i indkomstkatten i henhold til en dobbeltbeskatningsoverenskomst — begrænsning af denne godtgørelse i forhold til den andel i kapitalen i denne forening, der ejes af ikke-hjemmehørende aktionærer«

Forslag til afgørelse fra generaladvokat Y. Bot fremsat den 3. juli 2007 I - 3754
Domstolens dom (Store Afdeling) af 20. maj 2008 I - 3786

Sammendrag af dom

1. *Frie kapitalbevægelser — restriktioner — skattelovgivning — selskabsskat — beskatning af udbytte udbetalt til udloddende investeringsforening*
(Art. 56 EF og 58 EF)
2. *Frie kapitalbevægelser — restriktioner — skattelovgivning — selskabsskat — beskatning af udbytte udbetalt til udloddende investeringsforening*
(Art. 56 EF og 58 EF)
3. *Frie kapitalbevægelser — restriktioner — begreb — identisk fortolkning i forhold med tredjelande og i forhold inden for Fællesskabet — grænser*
(Art. 56, stk. 1, EF)
4. *Frie kapitalbevægelser — restriktioner for de frie kapitalbevægelser til eller fra tredjelande — restriktioner for de frie kapitalbevægelser, som vedrører direkte investeringer, og som eksisterer den 31. december 1993 — begrebet »direkte investeringer«*
(Art. 57, stk. 1, EF)

1. Artikel 56 EF og 58 EF er ikke til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, der foreskriver en godtgørelse til udloddende investeringsforeninger med hjemsted på denne medlemsstats område for kildeskat — der i en anden medlemsstat er indeholdt af udbytte, som investeringsforeningerne har modtaget — som er begrænset til det beløb, som en fysisk person, der har bopæl på førstnævnte medlemsstats område, ville kunne fradrage på grundlag af en

dobbeltbeskatningsoverenskomst, der er indgået med denne anden medlemsstat.

Ganske vist gør en sådan lovgivning ved at udelukke udbytte, der modtages fra visse medlemsstater fra godtgørelsen for kildeskat af udbytte modtaget i udlandet,

investering i disse medlemsstater mindre tiltrækkende end investering i de medlemsstater, for hvilke opkrævningen af skat af udbyttet giver anledning til denne godtgørelse. Nævnte lovgivning kan derfor afholde en investeringsforening fra at foretage investeringer i de medlemsstater, hvor udbyttet ikke er omfattet af godtgørelsen, og udgør derfor en restriktion for de frie kapitalbevægelser, der i princippet er forbudt i henhold til artikel 56 EF.

Ved at foreskrive godtgørelse har en sådan lovgivning imidlertid til formål i videst muligt omfang at sidestille den skattemæssige behandling af udbytte, som modtages af en aktionær, der har foretaget en direkte investering, og den skattemæssige behandling af udbytte, som modtages af en aktionær, der har investeret via en udloddende investeringsforening, med henblik på at forebygge, at den investering i udlandet, der foretages af en sådan forening, anses for mindre tiltrækkende end en direkte investering. Med hensyn til nævnte lovgivning er situationen for en udloddende investeringsforening, når den modtager udbytte hidrørende fra medlemsstater, med hvilke den medlemsstat, hvori investeringsforeningen har hjemsted, har indgået en overenskomst, som foreskriver ret for de aktionærer, der er fysiske personer, til at fradrage den udbytteskat, der er indeholdt i disse medlemsstater, i den indkomstskat, de skal betale i etableringsmedlemsstaten, forskellig fra den situation, som denne forening befinder sig i, når den modtager

udbytte, der hidrører fra medlemsstater, med hvilke der ikke er indgået en sådan overenskomst, og for hvilket udbytte der derfor ikke er foreskrevet en sådan ret. Det er således alene med hensyn til investeringer i de medlemsstater, med hvilke der er indgået en sådan bilateral dobbeltbeskatningsoverenskomst, at det ville kunne være mindre fordelagtigt for en aktionær, der er en fysisk person, at vælge at foretage en investering via en udloddende investeringsforening frem for en direkte investering, hvis den omhandlede godtgørelse ikke forelå. Hvad derimod angår de medlemsstater, med hvilke den medlemsstat, hvori en sådan investeringsforening har hjemsted, ikke har indgået en sådan overenskomst, ville det ikke for en fysisk person, der valgte at foretage en investering via en sådan forening, indebære en risiko for at miste en fordel, som han ville have haft, hvis han havde valgt en direkte investering i de nævnte medlemsstater. Denne situation er derfor ikke objektivt sammenlignelig med den situation, hvor den medlemsstat, hvori denne investeringsforening har hjemsted, har indgået en sådan dobbeltbeskatningsoverenskomst.

Heraf følger, at artikel 56 EF og 58 EF — i tilfælde af en lovgivning, hvorved en medlemsstat med henblik på i videst muligt omfang at sidestille den skattemæssige behandling af direkte investeringer og af investeringer foretaget via investeringsforeninger har besluttet at yde investeringsforeningerne en godtgørelse for den kildeskat, der er opkrævet af

udbytte, der hidrører fra medlemsstater, med hensyn til hvilke medlemsstaten inden for rammerne af bilaterale overenskomster har forpligtet sig til at tillade fysiske personer at fradrage denne kilde-skat i den indkomstskat, de skal betale i henhold til den nationale lovgivning — ikke er til hinder for, at denne medlemsstat udelukker denne godtgørelse med hensyn til udbytte, der hidrører fra andre medlemsstater, med hvilke medlemsstaten ikke har indgået bilaterale overenskomster, der indeholder sådanne bestemmelser, i det omfang det ikke drejer sig om objektivt sammenlignelige situationer.

(jf. præmis 56 og 60-65 samt domskonkl. 1)

hjemsted i andre medlemsstater eller i tredjelande, når en sådan nedsættelse, eftersom den har den virkning, at det samlede overskud til udlodning nedsættes, uden forskel rammer alle aktionærerne i nævnte foreninger.

En sådan nedsættelse af godtgørelsen i forhold til den andel af kapitalen, der ejes af aktionærer med bopæl eller hjemsted i en anden medlemsstat, skaber en restriktion for de frie kapitalbevægelser, der i princippet er forbudt i henhold til artikel 56 EF, i det omfang den kan hindre en udloddende investeringsforening i at indsamle kapital i andre medlemsstater end den, hvori foreningen har hjemsted, og desuden kan afholde investorer i disse andre medlemsstater fra at erhverve andele i foreningens kapital.

2. Artikel 56 EF og 58 EF er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, der foreskriver en godtgørelse til udloddende investeringsforeninger med hjemsted på denne medlemsstats område for kilde-skat — der i en anden medlemsstat er indeholdt af udbytte, som er udbetalt til investeringsforeningerne — som er begrænset, når og for så vidt som disse foreningers aktionærer er fysiske eller juridiske personer med bopæl eller

Det er den omstændighed, at en medlemsstat udøver sin beskatningskompetence over udbytte, som udloddende investeringsforeninger med hjemsted på denne medlemsstats område udlodder dels til aktionærer med bopæl eller hjemsted i nævnte medlemsstat, dels til aktionærer med bopæl eller hjemsted i andre medlemsstater, der i en situation, hvor en sådan godtgørelse er foreskrevet, begrundet behovet for at

udvide denne godtgørelse til udloddende investeringsforeninger med aktionærer, som ikke har bopæl eller hjemsted i denne medlemsstat.

Løsningen vedrørende de situationer, hvor aktionærerne i en udloddende investeringsforening har bopæl eller hjemsted i en anden medlemsstat, kan også finde anvendelse på situationer, hvor en investeringsforenings aktionærer har bopæl eller hjemsted i tredjelande.

Selv om en sådan lovgivning har til formål at gennemføre en sontring mellem aktionærer i investeringsforeninger på grundlag af, om de er hjemmehørende eller ikke er hjemmehørende, med henblik på, at den godtgørelse, som disse aktionærer modtager som følge af udlodningen af overskud fra disse foreninger, står i forhold til de skattesatser, som disse aktionærer respektive er undergivet i den medlemsstat, hvori disse investeringsforeninger har hjemsted, bemærkes, at en forholdsmæssig nedsættelse af denne godtgørelse i forhold til den andel af kapitalen i disse foreninger, der ejes af aktionærer med bopæl eller hjemsted i andre medlemsstater, ikke gør det muligt at nå et sådant mål. En sådan nedsættelse ville uden forskel ramme alle aktionærer i udloddende investeringsforeninger, eftersom den har den virkning, at det samlede overskud til udlodning nedsættes.

For så vidt som, for det første, en medlemsstat beskatter udbytte udloddet af en udloddende investeringsforening med hjemsted på dens område til aktionærer med bopæl eller hjemsted i tredjelande, og, for det andet, den godtgørelse, der indrømmes en sådan forening, nedsættes forholdsmæssigt i forhold til den andel af kapitalen i foreningen, der ejes af sådanne aktionærer, uden at den skattemæssige behandling af disse aktionærer i tredjelandsene er af betydning i denne henseende, kan behovet for at sikre en effektiv skattekontrol ikke begrunde en sådan restriktion for kapitalbevægelser til eller fra tredjelande.

Hvad angår det lavere skatteprovenu vedrørende udbytte, der udbetales af selskaber, der er hjemmehørende i andre medlemsstater, kan dette ikke anses for et tvingende alment hensyn, der kan påberåbes som begrundelse for en foranstaltning, som er i strid med en grundlæggende frihed.

Hvis det forudsættes, at hensynet til at undgå et lavere skatteprovenu kunne påberåbes med henblik på at begrunde en restriktion for kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, ville der ikke kunne tages hensyn til en sådan begrundelse, i det omfang nedsættelsen uden forskel har virkninger med hensyn til samtlige

investeringsforeningens aktionærer, uanset om de har bopæl eller hjemsted i medlemsstaterne, eller om de har bopæl eller hjemsted i tredjelande.

56, stk. 1, EF af princippet om frie kapitalbevægelser til at omfatte kapitalbevægelser mellem tredjelande og medlemsstaterne at fastsætte dette princip i samme artikel og i samme vendinger for kapitalbevægelser, som finder sted inden for Fællesskabet, og kapitalbevægelser, som vedrører relationer til tredjelande.

Det er med hensyn til en sådan lovgivning uden betydning, om en udloddende investeringsforenings udenlandske aktionærer har bopæl eller hjemsted i en stat, med hvilken den medlemsstat, hvori investeringsforeningen har hjemsted, har indgået en overenskomst, som på gensidig vis foreskriver fradrag for kildeskat af udbytte.

(jf. præmis 72, 74, 79, 82, 84, 92-97, 108, 113 og 114 samt domskonkl. 2)

3. Begrebet restriktioner for kapitalbevægelser skal fortolkes på samme måde i forholdet mellem medlemsstater og tredjelande som i forholdet mellem medlemsstaterne. Uanset at liberaliseringen af kapitalbevægelser til og fra tredjelande utvivlsomt kan forfølge andre formål end gennemførelsen af det indre marked, såsom at skabe tillid til den fælles europæiske valuta på de internationale finansmarkeder og at bevare finanscentre af global betydning i medlemsstaterne, valgte medlemsstaterne ved udvidelsen i medfør af artikel

Kapitalbevægelser til eller fra tredjelande finder imidlertid sted i en anden retlig sammenhæng end kapitalbevægelser, som finder sted inden for Fællesskabet, da en medlemsstats beskatning af erhvervsaktiviteter med grænseoverskridende aspekter inden for Fællesskabet således på grund af graden af retlig integration mellem Den Europæiske Unions medlemsstater, og navnlig på grund af eksistensen af fællesskabslovgivning om samarbejde mellem de nationale skattemyndigheder, ikke altid kan sammenlignes med beskatningen af erhvervsaktiviteter, der vedrører relationer mellem medlemsstaterne og tredjelande. Det kan heller ikke udelukkes, at en medlemsstat kan godtgøre, at en restriktion for kapitalbevægelser til eller fra tredjelande er begrundet i et bestemt forhold under omstændigheder, hvor dette forhold ikke ville kunne udgøre en gyldig begrundelse

for en restriktion for kapitalbevægelser mellem medlemsstaterne indbyrdes.

(jf. præmis 87-90)

steringer, for så vidt som den vedrører investeringer af enhver art foretaget af fysiske eller juridiske personer, som har til formål at etablere eller opretholde varige og direkte forbindelser mellem investoren og den virksomhed, for hvilken midlerne er bestemt med henblik på udøvelse af erhvervsvirksomhed.

4. En restriktion er omfattet af artikel 57, stk. 1, EF som en restriktion for kapitalbevægelser, der indebærer direkte inve-

(jf. præmis 102 og domskonkl. 3)